

POSTANOWIENIE

Dnia 9 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący)

SSN Paweł Kołodziejcki (sprawozdawca)

SSN Igor Zgoliński

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie **P. W.**

oskarżonego z art. 189 § 3 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 9 września 2025 r.,

zażalenia oskarżonego na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 sierpnia 2025 r., sygn. akt II KK 232/24 o zastosowaniu wobec oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 538 § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie

UZASADNIENIE

Po rozpoznaniu kasacji wniesionych przez obrońców oskarżonych P. K. oraz P. W. , Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 14 sierpnia 2025 r., sygn. akt II KK 232/24, uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 października 2023 r., sygn. akt VIII AKa 225/23, utrzymujący w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 22 lutego 2023 r., sygn. akt XVIII K 42/22 w stosunku do oskarżonych P. W. i P. K. , a na podstawie art. 435 k.p.k. w zw. z art. 536 k.p.k.

także w stosunku do oskarżonych Ł. W. i B. B. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie.

Jednocześnie, orzekając na podstawie art. 538 § 2 k.p.k. w zw. z art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k., Sąd Najwyższy zastosował wobec P. W. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, tj. do dnia 12 listopada 2025 r. wskazując, że w związku z uchyleniem wyroku sądu odwoławczego oraz wydaniem postanowienia o tymczasowym aresztowaniu w dniu 14 sierpnia 2025 r. o godz. 10:35 – trwanie tego środka zapobiegawczego należy liczyć od tej właśnie chwili i według niej oznaczyć należy rzeczywiste pozbawienie oskarżonego wolności w warunkach aresztu śledczego.

Zażalenie na to postanowienie wniósł w ustawowym terminie oskarżony P. W. . Wskazał, że niezasadnie przyjęto, iż na obecnym etapie sprawy jedynie stosowanie tymczasowego aresztowania może zapewnić prawidłowy tok postępowania karnego, gdy tymczasem w jego ocenie wystarczającym jest zastosowanie innych środków zapobiegawczych o charakterze nieizolacyjnym w postaci dozoru Policji, czy poręczenia majątkowego. Nadmienił, że Sąd Najwyższy błędnie uznał, że istnieje realne domniemanie, że może podejmować próby bezprawnych działań mogących destabilizować prawidłowy tok postępowania z uwagi na grożącą mu surową karę, wskazując, że w warunkach izolacji przebywa od grudnia 2021 r., a więc przez ponad 3 lata i tym samym okres ten był wystarczający „na zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania, wszystkie niezbędne do przeprowadzenia postępowania dowody osobowe (zeznania świadków), dowody rzeczowe zostały już zebrane i przeanalizowane, tak że nie zachodzi obawa bezprawnego utrudniania postępowania karnego”. Oskarżony zobowiązał się także do osobistego stawiennictwa na każde wezwanie sądu, a także do zgłaszania się na dozór Policji.

W konsekwencji oskarżony wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uchylenie zastosowanego wobec niego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania i orzeczenie w jego miejsce innego nieizolacyjnego środka zapobiegawczego w postaci dozoru Policji, bądź poręczenia majątkowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że Sąd Najwyższy w sposób należyty wykazał zaistnienie przesłanki ogólnej stosowania środków zapobiegawczych określonej w art. 249 § 1 k.p.k. Powyższego stanowiska nie podważa przy tym fakt, iż oceniając stopień prawdopodobieństwa popełnienia przez P. W. zarzucanych mu czynów odwołał się do dowodów osobowych i rzeczowych wskazanych w uzasadnieniach wyroków sądów obu instancji. Podzielić należy bowiem pogląd prezentowany w judykaturze, że skazanie oskarżonego nieprawomocnym wyrokiem wystarczająco uzasadnia duże prawdopodobieństwo, że popełnił on zarzucane mu przestępstwa i zwalnia od przedstawiania szczegółowej argumentacji uzasadniającej takie przekonanie (zob.m.in. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 27 lipca 2005 r., II AKz 288/05, KZS 2005, z. 7-8, poz. 87; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3 czerwca 2009 r., II AKz 362/09; postanowienie SN z dnia 19 marca 2025 r., III KZ 6/25; postanowienie SN z dnia 4 marca 2025 r., II KZ 4/25). W realiach przedmiotowej sprawy postąpienie takie było tym bardziej uzasadnione, że w toku postępowania kasacyjnego uchylenie w odniesieniu do P. W. wyroku sądu odwoławczego nastąpiło z przyczyn niepodważających jego sprawstwo.

Jednocześnie kontrola odwoławcza wykazała, że w zaskarżonym postanowieniu trafnie przyjęto, iż w aktualnym stanie sprawy występuje szczególna przesłanka stosowania tymczasowego aresztowania, o której mowa w art. 258 § 2 k.p.k. Stosownie do treści powyższego przepisu, potrzeba zastosowania tymczasowego aresztowania może być uzasadniona nieprawomocnym skazaniem na karę co najmniej 3 lat pozbawienia wolności. Tymczasem Sąd Okręgowy w Warszawie w przedmiotowej sprawie orzekł wobec P. W. karę łączną 10 lat pozbawienia wolności. Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że przepis art. 258 § 2 k.p.k. może stanowić samoistną podstawę zastosowania tymczasowego aresztowania, bowiem wprowadza szczególny rodzaj domniemania co do istnienia obawy, że oskarżony, z uwagi na grożącą mu surową karę, będzie bezprawnie utrudniał postępowanie (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r., I KZP 18/11; postanowienie SN z dnia 23 kwietnia 2024 r., III KZ 14/24; postanowienie SN

z dnia 2 października 2024 r., II KZ 47/24; postanowienie SN z dnia 20 lutego 2020 r., I KZ 6/20). Stąd też, zgodnie z poczynionym przez ustawodawcę założeniem, nie jest wymagane w takiej sytuacji wykazywanie przez sąd w oparciu o zebrane w sprawie dowody konkretnych zachowań oskarżonego mogących destabilizować prawidłowy tok postępowania. W tym kontekście godzi się również przypomnieć, że Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził, iż wynikające z art. 258 § 2 k.p.k. domniemanie utrudniania prawidłowego toku postępowania z powodu grożącej oskarżonemu surowej kary samo w sobie nie jest sprzeczne z art. 5 ust. 3 Konwencji o Ochronie Prawa Człowieka i Podstawowych Wolności (*vide* wyrok ETPCz z dnia 24 marca 2015 r., skarga nr 38510/06, sprawa Stettner przeciwko Polsce).

Nie sposób podzielić również zarzutu skarżącego, że na skutek długości okresu jego przebywania w zakładzie penitencjarnym przesłanka z art. 258 § 2 k.k. zdezaktualizowała się. Zgodzić się należy, że stosowanie na podstawie wskazanego przepisu tymczasowego aresztowania nie może być uzależnione jedynie od dokonania ustalenia co do orzeczonej nieprawomocnie kary pozbawienia wolności w określonym wymiarze (nie niższej niż 3 lata), bez uwzględnienia także innych czynników związanych z tą karą rzutujących na ocenę jej surowości w danym momencie postępowania karnego, w szczególności zaszłości związanych z jej faktycznym wykonaniem wobec oskarżonego. Powyższe okoliczności mają jednak znaczenie z punktu widzenia oceny czy kara realnie pozostająca do odbycia w dalszym ciągu ma charakteru „surowej” w rozumieniu art. 258 § 2 k.p.k. (por. postanowienie SN z 27 marca 2025 r., III KZ 7/25 i przywołane tam judykaty). Niewątpliwie warunek ten nie zostanie spełniony w sytuacji, gdy w związku z zaliczeniem okresu tymczasowego aresztowania albo z powodu częściowego wykonania kary, oskarżonemu pozostaje do odbycia istotnie krótszy czas niż ustawowe minimum 3 lat, które art. 258 § 2 k.p.k. przyjmuje jako granicę warunkującą możliwość zastosowania aresztu (por. postanowienie SN z 22 kwietnia 2009 r., II AKz 155/09). W przedmiotowej sprawie sytuacja taka jednak nie zachodzi. Oskarżony P. W. w warunkach izolacji przebywał bowiem od 20 grudnia 2021 r. do 14 sierpnia 2025 r. Łączny okres rzeczywistego pozbawienia wolności oskarżonego od dnia jego zatrzymania, do dnia uchylecia wyroku Sądu

Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 października 2023 r., sygn. akt VIII AKa 225/23, wyniósł zatem 3 lata 7 miesięcy i 25 dni. Tym samym do obycia kary oskarżonemu pozostał okres 6 lat 4 miesięcy i 5 dni. Dotychczasowy okres pozbawienia wolności oskarżonego w niniejszej sprawie był zatem brany pod uwagę przy podejmowaniu decyzji w przedmiocie środka zapobiegawczego.

Reasumując, argumenty podniesione w zażaleniu nie podważają prawidłowości dokonanych przez Sąd Najwyższy ustaleń ani trafności wyprowadzonych wniosków. W ocenie Sądu Najwyższego spełnione zostały przesłanki zastosowania tymczasowego aresztowania w postaci dużego prawdopodobieństwa popełnienia zarzucanych czynów oraz obawa utrudniania postępowania wynikająca z grożącej oskarżonemu surowej kary (art. 258 § 2 k.p.k.). Nie ujawniły się żadne nowe okoliczności, które uzasadniałyby uchylenie lub zmianę zaskarżonego postanowienia i zastosowanie wobec oskarżonego środka zapobiegawczego o charakterze wolnościowym.

Z tych też względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

[J.J.]

[a.ł.]

Paweł Kołodziejski Marek Siwek Igor Zgoliński